

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Narodni prejemnik (administracija) in ekspedicijski, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Nasnanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Ishaja vsak dan, izvemli nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 196.

V Ljubljani, v sredo 27. avgusta 1890.

Letnik XVIII.

Odnosaji v Istri.

(Izvirni dopis.)

I.

Odkar so bile lani volitve v isterski deželni zbor skončane, ozéra se ves slovanski svet na naš mali polotok, kjer biva trojno ljudstvo in bije hud boj za razna prava. A ta prava so različna. Slovenci in Hrvatje bojujejo kraljevi boj za svoje svetinje: za vero pravo in srečo drago svojega ljudstva, Taljani pa za obrambo svoje vedno krivične nadvlade. Zato so tudi sredstva v dosego teh različnih teženj jako različna. A sleparstvo more, slaba sredstva morejo nekaj časa navidezno zmagovati, a naposled, ko nepričakovano nevihta spodnese trhle stebre ne vrednih stavb, zrušijo se vse stavbe z grozno silo. Dobro drevo pa mora roditi dober sad in neumorni požrtvovalni trud mora prinesiti lovor-venec.

Zato ne čudi se, brate, da se še jedno hrvatsko mesto, ne, še jedno hrvatsko selo se ni povsem potujčilo; kar je pa marog tujih na hrvatski zemlji, teh se z vso resnobo in srčnostjo otrisa v sedanjih dneh.

Zato se tudi ne čudi, brate, če zabilježimo v kljub vsem neugodnostim, v kljub vsem dušmaninom vsako leto vsaj nekaj lepih, a velepomembnih zmag.

Pred vsem moramo z nekaterimi besedami proslaviti novo našo najslavnijo zmago. Padla je trdnjava nepredobiva v sredi, v srci Istre — Pazin — zgrudil se je oholi velikan, leseni trojanski konj in na razvalinah lepó cvetje klije za novi lepši slovanski sad. Lausko leto v mestu, in letos v obširni okolici so na vseh értah slavno amagali — vitezi Hrvatje in Slovenci. Takó so korakali v svojih zmagah polagoma, a dosledno in neprenehoma naprej, kakor — si parva licet componere magnis — kakor stari Rimljani. Se noben narod pa, kakor govori graški vseučilišni profesor pl. dr. Weiss, ni tako dosledno, tako strategično se bojeval, kakor le-ti. Pa „magna molis erat romanam condere gentem“ (velika je težava bila ustanoviti rimljansko

državo). Takó tudi hrvatski Istrijanci počasi, a sigurno in samozavestno postopajo, saj imajo določeni program v hrvatstvu, a žalibog takó jasnega povsem in vsem jasnega programa Slovenci nemajo. — Pa čuj najlepšo stran zmage! Kakor so sovražniki Kristovi po odposlanih čuvajih sami morali pričati biti triumfalnemu vstajenju našega Spasitelja, jednako so i dušmani naši po svojem prebrisanem načelniku, g. Fabris-u, s svojimi očmi morali gledati svoj prežalostni poraz. Zakaj? Ker so ravno za I. razred v kljub dani besedi sostavili laško komisijo, dočim je za I. in II. razred figurirala hrvatska komisija. Hinc furor — hinc illae lacrymae inimicorum nostrorum. — Sploh imajo Lahí sedaj zlasti v I. razredu svojo smolo, kakor hočemo še videti.

Ni čudo torej, še so ptice golobice ponesle to nečuvno vest do srebrnopeneče Vltave — kakor jo nazivlje že kraljedvorski rokopiš — in do tihe, žalujoče Visle in tje do velike Volge in da so vsi veselja zavriskali slovanski sokoli, osobito še po Istri, Dalmaciji in hrvatski banovini. Od sedaj se nádejamo, da če naš Pazin paziti na obisti Talijanom, po zakonih potipavati njih žile, zakonito jih prijemati za glavo in v samoobrambi, kolikor bo prav po Božjem in človeškem pravu, pretresati jim mozeg in kosti.

II.

Za to najznamenitejšo zmago moramo zaznamovati še nekoje vesele zmage v zadnjem času. V Žminju, kjer so se v prvem razredu kujali oholi Lahončiči, dobili so pa našinci zmago razun v III. in II. razredu še v I. razredu in s tem spet novo postojanko. Tudi pri bližajočih se občinskih volitvah na nekajih krajih upamo, da bodo zopet naši možje praznovali zmagoslavje, kakor so lani. Le škoda, da tudi g. okr. glavar Conti iz Pulja v Vodnjanu letos več ne kandiduje.

Zabilježiti moramo tukaj tudi druge vesele vesti. V nekaj takó taljanskem mestu Buzetu otvorili so Slovenci in Hrvatje slovesno čitalnico. V Voloskem, kjer je sicer naše ljudstvo jako probujeno, otvorili

so tudi čitalnico, takisto celó v Opatiji, kjer sicer le drugojezična gospóda in v najnovjšem času celó semitski mogotec Rothschild zapoveduje.

Kaj? Celó na otocih so se začeli gibati Hrvatje. Na otoku Lušinju, kjer so sicer še večinoma Italijani ali Lahoni, so že zdavno si napravili svojo čitalnico. In glej! največi otok v hrvatskem morji — otok Krk (Veglia) je že ves probujen, ves v hrvatskih rokah. Zdj zidajo v Vrbniku na njem narodni dom, ki bo dika in ponos celemu otoku krškemu. Torej tudi lepi otoki v tem za nas tako zanimivem morji so še naši — niso jih še pojeli krnjeli in šarenjaki. Vrlo! Le na Čresu (Cherso), kjer ste sicer samo dve občini, je še vse pustó — vse mrtvo talijansko, le sémtertje čuješ iz ladije mimo plavajoče kak hrvatski vzdih, kak hrvatski glas v znamenje, da še nekogi Hrvatje živé med onimi mrtveci, spavajo še nezdravno spanje nezavesti. Žal, ker stanovniki na Čresu so sami Hrvatje. A za te in sploh za nas pride še vstajenja dan. S pesnikom smemo reči:

Mi vstajamo, budi nas luč,
Oj dolgo pač smo spali,
Vi speče nas teptali.
Pa dasi ste teptali nas,
Še niste pokončali nas.
Zatrli niste spečih,
Ne boste nas bedečih.

Torej tudi za té in vse take zaspance velja — če se sami ne morejo vzbuditi: Svaka sila le do vremena.

A vrnimo se zopet na Istro. Na njeni iztočni obali je ni nijedne čitalnice razven v Opatiji, v Kastvu in Voloskem in tudi skoro ne more biti, morda v Plominji (Fianona) bi se še dala vstanoviti, ker je tu nekako polovica Hrvatov. A tu vlada mogočni Italijan milijonar Tonetti, najimovitejši mož v celi Istri. Takisto je v Lovrani, tu so Hrvatje, a skoro le ubogi ribičarji, par Italijanov ima vso moč v rokah. Bližnji Labinj (Albona), ma.o mestece, je vse laško in to je jedino laško mesto na vsej vzhodni strani, pravi jezični otok. A to bo nam morebiti

LISTEK.

Marko Mesić.

(Spisal I. St.)

(Dalje.)

Poslednja leta turškega gospodstva, a posebno še za vojske l. 1685. bili so ti kraji jako opusteli; bilo je kakih 50 čisto pustih mest, a naroda je bilo tako malo, da ni bilo v nekajih predelih videti na milje žive duše. Bilo je potrebno, da se neki muhamedanci, ki so ostali v Lici in Krbavi, pokrsté, ter da se naseli v puste kraje naroda od drugod. To nalogo je izvršil naš Marko Mesić prav krasno ter mu tudi to proslavi ime kakor junaštvo na bojnem polju. Najpoprej je poskrbel Mesić, da so se dali tamkaj zaostali muhamedanci pokrstiti. On sam se podá tjakaj, ostalo pa javi v pismu škofovemu namestniku v Senju, kanoniku Štefanu Božiču l. 1689. po duhovnu Štefanu, katerega je poslal ob enem po sv. olje v Senj. Prosil je tudi za pomoč enega dobrega duhovnika, a ko takošnega ne bi bilo, da bo moral vzeti patra . . . in kdorkoli pride, naj prinese s seboj vina, ker ga v Liki nemajo, kakor tudi ne mesa, nego samo kruha. Tudi prosil Božiča,

da mu pošlje hrvatski krščanski nauk in drugih knjižic, a nekega Kučiča prosil, da mu za eden teden posodi neko knjigo. On pravi, da bode poučeval v verskih resnicah, a pomočnik da mu bo pomagal krstiti.

Sv. olja — pravi — naj pošljejo dosta, ker je v Lici mnogo ljudi, kateri se bodo dali krstiti. V kratkem za tem je bil imenovan za Senj škof, rodóm Istrijanec, Sebastijan Glavinic. Na prošnjo Mesićevo pošlje škof dva kanonika senjska, Račiča in Domazetovića, ki sta pomagala skozi dva meseca Mesiću, da so dobro poučili in krstili Perušičane. Trudóm Mesićevim je bilo krščenih 882 odraslih Turkov, brez otrok, ki niso všteti, in posvečene štiri džamije (muhamedanske cerkve): v Perušiču, Budaku, Bilaju in Ribniku v krščanske cerkve. Ostale so nekrščene samo neke starejše žene, ki so se protivile krstu. Tudi drugod so se Muhamedanci pokrstili. V popisu l. 1696. je 1700 odraslih pokrščenih muhamedancev.

Naseljevanje stranega naroda je bilo izročeno stotniku karlovškemu Jurju Križaniću, na glasu junaku in hrvatskemu plemiču. Le-ta je po napotku M. Mesića delil naseljencem zemlje. Po besedah senjskega škofa Martina Brajkovića bilo je tamkaj naseljenih pet raznih plemen, namreč: oni pokrščeni

Turci, plemiči Hrvatji, Bunjevci, Kranjci in Vlahi razkolnici (pravoslavni). Od vseh naseljencev so bili najodličnejši plemiči Hrvatji, ki so prišli od primorskih krajev.

Tudi Marko Mesić si je izbral za sebe in za svojo rodbino (brata si Ivana, kasneje stotnika v Udbinji, in sinovca, kasneje stotnika v Perušiču) okoli bivše turške kule v Mušaluku. Kako se je Mesić tukaj nastanil, pripoveda se še dandanes v narodu. Všeč je bil Mesiću lep kraj okolu kule in Mušaluka, ter vprašal starega Turčina Bešo, ki se je bil pokrstil in ostal v starem Budaku nad Mušalukom (kula se še dandanes zove „Bešina kula“), katero zemljo bi si izbral, ono okolu kule, ali ono okolu Mušaluka. Bešo mu je svetoval: „Ostani v Mušaluku, kajti ako se nastaniš v Kuli, kjer raste „pšenica banica“, pozobali ti jo bodo vrabci, dokler prideš z Like (vode)“. To je Bešo zato rekel, ker Kula nima vode, Mušaluk pa ima dober zdenec, ki se še danes zove „Mesićev zdenec“. Mesić je poslušal Bešo ter si sezidal v Mušaluku hišo od tesanega kamna na tri nadstropja, pripravno ob enem za obrambo. Mesićeva hiša, tako zvana straža, v katerej še zdaj stanujejo Mesići, je čvrsto zidano poslopje, ali danes ima samo še eno nadstropje in klet. (Dalje sledi.)

malo škodovalo, vsaj je tudi tamošnji načelnik, župan letos v Pazinu laško volil, a ničesar ni s tem opravil. — Na zahodni strani ste razun Trsta, kolikor je sredi Istre znano, samo dve čitalnici v Kopru in Pulju. Vsa druga mnoga mesta na zahodni obali in tudi večidel Pulj so obljudena od pravih Lahov, torej moremo in hočemo te pri miru pustiti. Jednako je malo mesteca Kanfanar in malo večji Motovun laško, a zato se nam na nj ni ozirati.

Iz vsega sledi, da po vsej Istri, razven po zapadnih, prej omenjenih mestih bivajo Slovenci in Hrvatje, in da so že skoro povsod probujeni, torej razven v onih bolj zapadnih mestih je v Istri kompaktno slovansko prebivalstvo: Kanfanar, Labinj in deloma Plominj, malo večji Motovun in taka mesteca pa ne štejejo veliko.

A bodo-li kedaj Slovani isterski v deželnem zboru imeli večino? Blizu do polovice naših poslancev bo prišlo — tako upamo — ali do večine po sedanjem volilnem redu: težko, težko! Zakaj? Skoro vsa mesta so talijanska, takisto tudi trgovinska zbornica in skoro vse veleposestvo. — A morda se kedaj pa še kaj čudnega prigodi, vsaj se je že mnogokrat, če Bog dá in sreča junaška...! Ako vlada le količkaj hoče, ali vsaj nam ne bi branila, potem dospemo do 15 poslancev in ko bi blagovolili premilostni gospodje škofje v zbornico hoditi ter za nas glasovati — pa dobimo izmed 33 poslancev za jeden glas večino. O sam Bog to daj!

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. avgusta.

Notranje dežele.

Položaj katolikov v Avstriji. V slovenskem listu od včerajšnjega dne čitamo v političnem razgledu pod gorénjim naslovom naslednje vrstice: „Tiroler Stimmen“ dokazujejo, da se katolikom že dolgo ni tako dobro godilo, kakor pod sedanjo vlado. Finance se boljšajo, imenujejo se najboljše in najodločnejše škotje, samostanske šole se obnavljajo itd. Če tako katoliški list priznava, da vlada sama tako skrbi za katoliške naprave in se vse tako za katoliško cerkev na boljše obrača, potem so pač pritožbe od neke strani, kako se zatira katoliško mišljenje, malo pretirane.“ — Tako zavija oči gospod, ki je te vrstice pobral v Lienbacherjevem glasilu „Politische Fragmente“, str. 7, št. 34. Ker se opomnja tiče vsaj posredno tudi nas, opozorimo gospoda, da bi bil moral iz političnih vzrokov to zamolčati, ne z ozirom na nas, temveč na državnozborsko večino. Če pa je hotel malo ponorečevati se z nami, povemo mu naravnost, da to ni pošteno, ker je izpustil odgovor na glas iz Tirolske. „Politische Fragmente“ namreč dostavijo: „Ko bi „Tiroler Stimmen“ vsaj prebrati hotele govore umrlih poslancev Greuterja in Giovanellija, našle bi, kako žalostno sta ta dva rodoljuba opisala položaj na Tirolskem. V resnici, državne finance so vrejene! To je sreča za Avstrijo; to tudi mi potrdimo. Ubogi kmetje in obrtniki, na katerih troške se je to zgodilo, pa pravijo drugače! Samostanske šole se obnavljajo! In kako? Jezuitske gimnazije prej niso imele državno izprašanih profesorjev, poučevali so tudi po drugem učnem načrtu in ne po državnem, in to je bil vzrok, da niso dobili pravice javnosti. Oboje je sedaj popravljen, jezuitski gimnaziji v Feldkirch-u in Kalksburg-u imate državno izprašane profesorje, ki učé po predpisanem načrtu, in zato so v prvo imenovanem kraju že dobili pravico javnosti in v drugem dobé jo v kratkem. Ali pa je to kaka pridobitev?“

Vnanje države.

Rusija. Ruski listi se strinjajo v tem, da je obisk nemškega cesarja na Rusko utrdil sedanji položaj v Evropi, da nam je zagotovljen mejnarodni mir. Le „Mosk. Vedomosti“ trdijo, da ni mogoče, da bi se bilo pri tem rešilo še ne dognano vprašanje. Kakor ne more pustiti Nemčija, da bi se pri bolgarskem vprašanju kratile avstrijske pravice, istotako ne more storiti Rusija, da bi bila Francija osamljena.

Nemčija. O posledicah shoda nemškega in ruskega vladarja za evropski položaj ne vedó nemški listi nič kaj gotovega poročati, pač pa dvomijo, da bo Rusija le jednega kozaka pozvala od rusko-gališke meje. Evropski položaj se je le toliko izpremenil, da je upanje v mejnarodni mir bolj zagotovljeno. „Vossische Ztg.“ pripisuje prihodnjim ruskim vojaškim vajam ob gališki meji veliko večjo važnost, kakor onim v Narvi. To svoje mnenje utemeljuje s tem, da se ne bodo vršile omenjene vaje tako javno, kakor v Narvi in s tem, da bodo na ravninah, kjer utegne bučati prihodnji bojni vihar.

Francija. Francoski listi so pisali zadnji čas mnogo o angleško-francoski pogodbi. Pri tej priložnosti so omenjali tudi druge pogodbe, katero je sklenila Anglija z Nemčijo in Portugalom ter na-

znajali interese, katere je imela Anglija pri imenovanih pogodbah. Tako se je oglašil neki francoski politični list ter rekel mej drugim: Salisbury je pri razdelitvi Afrike postopal z Nemčijo velikodušno, s Francijo spravljivo pa spretno; toda angleško-portugalska pogodba ni prizanesla Portugalu.

Belgija. Iz Bruslja se poroča: Kakor se je že pričakovalo, pomnožilo se je danes še bolj številno štrajkujočih delavcev v Hennagavi. Danes je praznujočih delavcev čez 12.000 in vse tako kaže, da bo jutri še več delavcev štrajkovalo. Socijalistiški voditelji si prizadevajo na vso moč, da bi provzročili mej delavci splošen štrajk.

Španija. Kakor poroča španski uradni list, imenovan je grof Benomar za poslanika v Rimu, grof Banaelor za poslanika v Berolinu in Ruata za zastopnika v Carjigradu. — Kolera v tej deželi še razsaja. V provincijah Alikante, Badajoz, Toledo in Valencija je zbolelo za kolero 131 in umrlo 56 ljudij.

Portugal. Poročalo se je o skleneni angleško-portugalski pogodbi z ozirom na njune naselbinske interese. Omenilo se je tudi pri tej priliki, da je portugalsko ljudstvo zadovoljno s to pogodbo. Toda, kakor zagotavljajo najnovejša poročila, ni temu tako. Neki portugalski časnikar je tem povodom omenil nekemu dopisniku angleških časnikov, da je ta pogodba prava pravcata pogodba med volkom in jagnjetom. Znani ultimát Salisburyja je bilo prvo, pogodba je pa drugo ponižanje Portugala. To sporazumenje je razbilo portugalsko posestvo v Afriki na dva kosa in s tem končalo portugalsko-afriško državo. Ostanek si bodete kmalu Anglija in Nemčija med seboj razdelili. — Bržkone bo res tako; zakaj samogoltna Anglija ne dela sprav sebi v škodo, vzlasti nasproti taki onemogli državi, kakor je Portugal.

Turčija. Znano je, da je zahtevala Turčija od Anglije, da se umakne iz Egipta. Na to noto je odgovoril angleški državnik Salisbury tako-le: Opravičena je turška zahteva, da se Anglija umakne iz Egipta, kar se bo tudi zgodilo. Ker pa Anglija konstatuje, da je Egipt za časa angleške uprave v vsakem oziru močno napredoval, mora od jednem tudi povdarjati, da je razvoj Egipta še premalo utrjen, da bi bilo vže mogoče pričeto delo prepustiti drugim rokam. Ko bo torej Egipt dovolj razvit in uravnan, ugodilo se bo turški želji. Ta odgovor je napravil na turško vlado jako neugoden — vtis.

Srednja Amerika. Poročalo se je vže o bitki med republikama Hondurasom in San Salvadorjem. Nekaj podrobnostij o tej bitki je prišlo iz San Salvadorja. Tamošnja poročila namreč pišejo: Čete honduraške republike, 4000 mož, hotele so prodreti v sansalvadorske pokrajine. General Molina se jim je postavil nasproti z 2000 možmi. Po peturni, vroči bitki so bili nasprotniki premagani.

Izvirni dopisi.

Iz Planine, 26. avgusta. Sinoči po 6. uri je vzrojil pri nas grozeu vihar, da tacega najstarejši ljudje ne pamtijo. Potegnil je nenadoma piš od jugovshoda in bliskoma zavivši se razsajal od severne strani také srdito, da ga ni poslopja, katero bi več ali manj ne bilo občutilo škode. Vrtinec („ohlip“ mu pravijo tukaj) je podiral kozolee, razkrival strehe, ruval drevesa, obračal vozove in besno divjal kakih 10 minut. Strahoma so danes v jutro ljudje gledali silno razdejanje. Po vrteh je drevje polomljeno in sadje leži pod njim otreveno in razbito; — iz vrta pri gradu Haasbergu so znesli okoli 50 mernikov jabolk, katere je piš z drevja pometal. Strehe so vse močno vdrté, opeka doli zmetana in škupa po slamnatih strehah razrušena; slamo je neslo raz streh skoraj četré ure daleč na stravnike. Posebno hudo je olupljena streha na cerkvi sv. Duha nad Planino. Kositarjevo streho zvonikovo je v kosih raztrosil vihar po vsem polji. Vozove, ki so naloženi stali pod kozolci, je vihra obrnila. Opeko s strehe graščinske je 50 metrov daleč v gozd zaneslo ter veliko drevja okoli grada s korenino izdrlo ali razčesnilo. Po gozdéh vse križem leži.

Ravno včeraj so prišli sosedni Logačani v procesiji na Planinsko Goro dežja prosit; zato je neki muhast Planinec opomnil, da so Logačani prehudó molili, odtod naliv z viharjem.

Letina na polji je srednje vrste, slaba pa na travnikih. Sená se je navozilo komaj tretjino, ker so ga uničile neštevilne kobilice, katerih je kar šumelo in mrgolelo; otavo pa je suša močno v rasti ovirala.

Dasiravno se Planinci ne moremo pritožiti, da bi nam vode primanjkovalo in je imamo sploh preveč kakor premalo, vendar se nam je zadnje dni trda godila, ker so se nam skoraj vsi vodnjaki posušili. Morali smo vodo iz Unica v sodih v hiše devažati. Ni ravno daleč do nje, pa vendar se nam je čudno zdelo, ker smo sicer z vodo preobilno obdarovani.

K sklepu dostavljam, da je sinočni vihar — kakor je slišati — tudi v Postojini in v Logatecu

srdito izdelaval. Sejmariji, ki so se vračali s postojinskega somnja, imeli so hudo pot nazaj, zlasti oni, ki so živino gnali. Onkraj Postojine je tresčilo v železniško čuvajnico in ubilo čuvarja Turka. Najbrže boste tudi z družih krajev prejeli podobna poročila o sinočnem večeru.

Iz Gorij, 22. avgusta. (Petindvajsetletnica, novo pokopališče.)* Pretečene dni vršila se je tukaj kaj lepa in ganljiva slavnost. Gospodje l. 1865. v Ljubljani posvečeni praznovali so tu 25letnico svojega mašništva. So pa sledeči gg.: Janez Ažman, župnik v Gorjah; Lovro Brgant, župnik v Logatecu; Matej Jereb, župnik v Šentjanžu na Dolenjskem; Matija Kadunc, administrator v Preloki; Karol Klun, kanonik, državni in deželni poslanec; dr. Miha Mogulič, župnik v Stillfriedu pri Dunaju; Damjan Pavlič, župnik v Kostanjevici; Fr. Štrukelj, duhovnik na Šmarni Gori. Tem so se pridružili trije tovariši, ki so v Ljubljani latinske šole izdelali, pa bili v Trstu posvečeni, namreč: Monsig. Janez Legat, katehet na državni gimnaziji in vodja deškemu semenišču v Trstu; Anton Notar, duhovni ekspozit v Plavljah blizu Trsta in Janez Varl, kapelan pri novem sv. Antonu v Trstu.

Umrli so pa in 25letnice ni dočakalo teh-le sedem sošolcev: Matej Lotrič, umrl dva meseca po novi sv. maši doma v Železnikih 15. oktobra 1864. Jožef Ažman, zavoljo bolehnosti nikjer nastavljen, umrl 27. aprila 1866 v domačem kraju v Radovljici. Šimen Jalen, ekspozit v Šent Petru na Notranjskem, umrl 25. junija 1876 na očetovem domu v Kranji. Lavoslav Gorenjec, umrl kot župnik v Adlešičih 19. februarja 1886. Frančišek Cirar, umrl v bolnišnici usmiljenih bratov na Dunaju 27. marca 1886. Janez Kramar, umrl kot župnik na Breznici 27ega oktobra 1886 in Blaž Šoklič, umrl 15. julija 1889 kot župnik v Škofji Loki.

Dva sošolca sta v Ameriki, namreč Janez Žužek in Ignacij Tomazin. Čeravno povabljeni, vendar zaradi daljave in drugih zaprek nista mogla priti. Jeden sošolec Frančišek Šolar iz Stare Loke je prišel popolnoma ob um in drugi, Jožef Pečar iz Kranjske Gore že 17 let od mrtvouda zadet bolan leži.

Tako se je tedaj od 19. leta 1865. v Ljubljani posvečenih le 8, in če se tem še trije Tržačani prištejejo, le 11 moglo vdeležiti redke slavnosti. Slavnost sama pa se je vršila v tem redu. V ponedeljek dne 18. avgusta so gg. jubilentje došli z vlakom v Lesce, kjer jih je gorjanski župnik sprejel in na pripravljenih vozeh odpeljal proti Gorjam. Precej na meji gorjanske fare pri prvi hiši v Sp. Gorjah stal je slavolok z napisom: „Dobro došli!“ in sredi te vasi se je na drugem slavoloku lesketal v zlatih črkah primeren napis: „Srčno pozdravljamo Vas, Vam udani Gorjani!“

Posebno pa je bila lepo okrašena farna vas Zg. Gorje. Prostor mej cerkvijo in farovžem je bil tako rekoč napolnen z mlaji, ki so večidel vsi nosili zastave. Pomenljivi napisi in transparenti kazali so priliko in namen svečanosti. Pri znamenji sv. Jurija na vasi bilo je na prednji strani slavoloka zapisano: Bog čuvaj Vas! — Nad vratmi župnijske hiše stal je transparent z latinskim kronografikom: eX totIs VisCerIbVs gaVDeaMVs CoLLegae — IVbILantes.

Nad cerkvenimi vratmi pa slovenski:

Vsa hVaLa VeČneMV bogV o VeseLI
petInDVaJsetLetnICI.

Novo posvečeno pokopališče bilo je predeljeno od starega z mnogimi mlaji, ki so bili mej sabo zvezani z dolgim vencem. Nad vratmi novega pokopališča si bral pomenljive besede: „Gorjancev — poslednji dom!“; na strani proti pokopališču pa: „Njiva božja — žetve čaka!“ — Pri drugih vratih mej pokopališčem in farovškim vrtom latinski krouografikon:

paX a DoMIIno hoCCe LoCo habItantIbVs, Intro & eXeVntIbVs.

Proti pokopališču pa: „Milost živim — pokoj mrtvim!“

Ko so jubilentje v faro dospeli, pozdravljevalo jih je ubrano zvonjenje obeh cerkvâ (farne in podružnice) in mogočno streljanje. Po kratkem odihljeju v lepo odičenem farovžu podáli so se gg. duhovniki v praznično oblečeno cerkev, kjer so opravili péte večernice za ranjca duhovne sobrate. Precej potem je blagoslovil s škofovim dovoljenjem g. kanonik Klun novo pokopališče; duhovni tovariši

* O tej slavnosti smo prejeli dva dopisa, od katerih pa moremo le enega objaviti. Naj nam dotični gosp. dopisnik ne zameri. Op. vred.

pa so mu stregli in pri tem obredu navadne litanije in molitve, pevci pa „Jamica tiha“ zapeli. In s tem je bila končana cerkvena slovesnost tega dneva.

Zvečer pa, komaj da se je mrak vlegel na zemljo, priredili so vrli Gorjanci krasno razsvetljavo. — Ko je domači župnik napil presvetlemu cesarju, ki je ta dan obhajal svoj 60. rojstveni dan, zasliši se glas: Razsvetljava se pričinja! In res, ko gg. jubilarje pridejo na vrt, pokaže se jim čaroben prizor. Solsko poslopje, Gorjanski dom in Ferčejeva hiša, migljali so v lučicah. Raznobarven bengaličen ogenj razsvetljeval je okolico, rakete švigale so v zrak, na bližnjih hribih pa so goreli mnogi kresovi. Vmes glasili so se zvonovi in pogosten strel odmeval je v tihi noči.

Ko pa strel in zvonjenje potihneta, oglasi se pred farovžem pevskikvartet pod vodstvom tukajšnjega nadučitelja g. J. Žirovnika, ki se je veliko trudil ne le za to slavnost, ampak tudi pri napravi novega farovškega vrta.

Pevce obkrožili so gorjanski mladeniči z lampijončki. Vsaki pesmi sledilo je glasno ploskanje ne le gg. jubilarov, ampak tudi pričujočih gorjanskih faranov, katere je razsvetljava in petje v obilnem številu privabilo.

Sploh je ta večerna veselica naredila pri vseh najboljši vtis, in posebno iznenadila gg. jubilarje, ki na deželi kaj takega niso pričakovali. Je pa tudi ves prostor med cerkvijo in farovžem za to slovesnost kakor nalašč pripravljen. Kdor je že prej katerikrat bil v Gorjah in zdaj nove naprave zagleda, Gorij skoro več ne pozná.

Pridelalo se je namreč novega pokopališča za kakih 150 grobov, za kar se je porabilo nekoliko farovškega, nekoliko pa občinskega sveta. Tudi je bil farovski vrt popolnoma pridelan. Staro pokvečeno drevje je bilo posekano, z belim peskom posuta pota izpeljana, ob potih pa zlahtni pritlikovci in vsakovrstne vrtnice in druge cvetlice nasajene. Oboje, pokopališče in vrt, je z ličnim zidom obdano; mrtvašnica pa, ki je razgled zapirala, po dolgem obrnena in primerno vzdignena. Vse to je tako ukusno in primerno izpeljano, da se vsakemu, domačemu ali tujemu, na prvi pogled prikupi.

Zamolčati pa ne smem, da poglobitna zasluga pri teh napravah gre tukajšnjemu županu g. Jak. Žumru, po domače „Leskovicu“, ki je res za vse lepo in koristno vnet in se ni strašil ni truda, ni oporekanja, kakoršno se navadno sliši, kolikorkrat se pri občini kaj novega dela.

Po tem potrebnem ovinku naj poročam, kako se je slavnost naslednji dan (20. avgusta) vršila. Od 5. ure naprej so brali gg. jubilarje črne svete maše za rajnce duhovne tovariše. Ob 6. uri so se začele „velike bilje“, in potem je imel msgr. Legat peto črno sv. mašo z asistenco, in slednjič so vsi duhovni tovariši zapeli „libero“ pred tumbo s prizganimi svečami.

Poglobitna slavnost pa je bila imenovanega dne dopoldne. Točno ob 10. uri gredó duhovniki v lepih cerkvenih opravah iz farovža, obdani od belo oblečenih deklic, med zvonjenjem in streljanjem v farno cerkev.

Tam stopi na leco prečast. g. kanonik Klun, ki je v Gorjah imel prvo svojo službo, in v poljudnem govoru razlaga pomen te slavnosti, ter prepričalno popisuje nasprotno in medsebojno ljubezen, ki naj veže duhovnike in njim izročene verne kristijane.

Zasluzena je bila gotovo tudi pohvala, katero je dajal govornik gorjanskim faranom, ki so svojo vdanost in spoštovanje do duhovščine, kakor že prej pri mnogih prilikah, tako še posebno zdaj, sijajno pokazali.

Pe slovesni sv. maši, katero je tudi prečast. g. kanonik Klun pel, opravili so vsi skupaj še zahvalno pesem za vse v petindvajsetih letih mašništva prejete dobrote.

Petje na kóru je bilo tudi prav dobro in cerkvenim predpisom primerno.

V enakem redu, kakor so šli v cerkev, vrnili so se duhovniki po končani božji službi zopet v farovž.

Pri kosilu pridružilo se je duhovnim sošolcem še pet svetnih, ki so ž njimi vred leta 1861 osmo šolo v Ljubljani dovršili. Vrstile so se razne napitnice, med katerimi je bila posebno znamenita ona na papeža, ki so jubilarom poslali svoj apostolski blagoslov, in na škofa, ki so sporočili svoj višjepastirski pozdrav.

Stirje svetni tovariši, ki so bili po svojih službah zadržani, poslali so telegrame; tudi je došlo več pismenih čestitanj.

Le prehitro je zbranim čas minul, in ob polu 7. uri odpeljali so se večidel vsi tovariši zopet v Lesce, da bi se nekateri na tem svetu nič več ne videli. Le štirje duhovni gospodje so še skupaj ostali in ti so se šli v sredo jutro na blejsko jezero še Materi Božji zahvalit in tudi zanaprej še sebe in svoje součence v njeno mogočno varstvo priporočiti. Potem pa so se razšli tudi ti križem sveta.

Iz Zagreba, 22. avgusta. (Svečano vmeščenje dr. Stjepana Boroše, novega župnika pri sv. Marku. — Kraljevo.) Slovesna inštalacija novega župnika pri sv. Marku, prečast. g. dr. Stjepana Boroše, vršila se je v dan 20. avgusta na dostojno odlično način. Vsled izrečne želje g. slavljence omejilo se je proslavljenje na dve točki: na serenado v predvečer slavnosti in istočasnega imendné prečast. g. župnika, in na cerkveno vmeščenje. Serenado so pevala tri pevska društva: „Sloga“, „Merkur“ in „Sloboda“, katere so se na napominani večer zbrala okoli polu 9. ure na strelišču, odkoder so odrinila točno ob 9. uri s svojimi društvenimi zastavami in lepimi lampijoni na lice mesta, pred župnijski dvorec na trgu sv. Marka. Najprej se je zvrstilo delavsko pevsko društvo „Sloboda“ in zapelo „Moj zavičaj“, in gosp. Majtanič pozdravil je g. župnika, stoječega pri oknu prvega nadstropja, z udanim pozdravom. Gospod župnik je odzdravil v jako lepem, blagglasnem govoru, zahvaljujoč tudi mestno zastopništvo, koje mu je izkazalo izredno čast, da ga je povzdignilo na tako odlično mesto: na prvo župnijo Hrvatske. V to zadostilo zatrjuje nadalje, da hoče biti véren pastir svojeji čredi, skrben oče imovitim, kakor siromakom, velikim i malim. „Njemu će biti najveća odlika, ako mu danas sutra njegovi župljani na njegov grob položé vienac od svojih suzah.“

Mnogobrojno občinstvo, koje se je bilo zbralo okoli župnijskega dvorca, pozdravljalo je te besede z gromovitimi, dolgotrajnimi „živio“-klicii.

Zatem je zapelo trgovsko pevsko društvo „Merkur“ milo slovensko pesem: „Bodi zdrava, domovina!“, kateri je občinstvo s skrajno pozornostjo prislušalo in jo burno odobravalo.

Naposled zapelo je tipografsko pevsko društvo „Sloga“ prekrasno rusko narodno popevko: „Krasni sarafan“.

Nato so se društva združila in skupno zapela Zajčevó: „Glasna jasna“. Ko je po dovršenem tem petju zaorilo navdušeno, gromenju slično klicanje: „Živio dr. Boroša!“ — oglasil se je prečast. gosp. župnik znova: „Hvala liepa! Živio biel grad Zagreb, srđce domovine! Živio njega zastupstvo! Živila Hrvatska!“

Zastave so se poklonile in pevci so otišli v svoje društvene prostore, ljudstvo na svoja domovja.

Drugega dne vršil se je slavnosten vhod v cerkev in vmeščenje. Že dolgo pred določenim časom zbralo se je na Markovem trgu mnogo, mnogo občinstva vseh stanov. Cerkev je bila zaprta. Nekaj pred 11. uro šla je mestna deputacija po novega g. župnika v župnijski dvorec, mej tem, ko ga je na prostoru pred cerkvijo pričakoval mestni župan dr. Amruš z mestnim poglavarstvom in zastopništvom. Župnik je došel v spremstvu svečnikov in meščanstva pred cerkveni vhod, kjer ga je pozdravil mestni župan; zatem pa je mestni svétnik Deželič prečital zapisnik njegove izvolitve, a dr. Ant. Bauer, vseučilišni profesor, nadškofijsko potrdilo. Nato mu je župan vročil cerkvene ključe farne cerkve sv. Marka. Odprla se je cerkev in začela se je slovesna sv. maša. Kot zastopnik prevzvišenega nadškofa in stolnega kapiteljna uvajal je novega g. župnika prečast. g. kanonik Mikič, dočim je propoved govoril velečast. gosp. župnik Ivan Kuček iz Vrabča. Mej sv. mašo pélo je na kóru pevsko društvo „Kolo“. Ob 2. uri popoldne bil je v župnijskem dvorcu slovesen obed, kateremu so prisustvovali: mestni župan dr. Milan Amruš s svétnikom gg. Deželičem in Malinom in malone vsemi mestnimi zastopniki in mnogi odlični gospodje duhovniškega in svetnega stanú.

Veliki letni somenj „Kraljevo“, počenshi popoldné 19. avgusta, kot v preddan godú sv. Štefana, velikega kralja ogrskega, in trajajoč več dnij, privabil je tudi letos mnogo tujcev v Zagreb. Vendar se ta broj niti meriti ne more z nebrojno množico, koja je po izreku starih ljudij privrela te dni v kraljevo mesto Zagreb, na veliki „kraljevi somenj“.

To preméno je tolmačiti z novimi prometnimi sredstvi, kajti dandanes dobí se tu vsak dan vsega, kar se je nekđaj moglo dobiti le jedenkrat, dvakrat v letu.

20. dan avgusta je velik praznik. Ob 9. uri čitala se je v stolni cerkvi slovesna sv. maša, popoldne pa je vrvela nebrojna množica — kakih 20.000 ljudij — na sejmíšče, novi velikanski prostor, na kojem se bude odslej sejmovalo, ker se bude stari prostor pred vseučiliščem porabil za zgradbo novega gledališča. Minuli so mu zlati dnevi; po njem se ne bude več razprostirala vabljiva vonjava na raznih pečenih janjcev. Zanimiv je ta somenj za vsakega tujca, ki se želi seznaniti z ljudstvom in njega običaji; kojega veseli videti, kako prosti seljak in meščan praznujeta že od pamti-veka ta veleznameniti dan. Sevéda, žrtvovati mu je tudi nekaj svoje lagodnosti, kdor goji te želje, kajti nikakor ni prijetno v tej neznosni vročini šetati mimo gorečih kupcev po prašnih tléh, — a kaj to stori? Saj nimamo več nego 33 stopinj toplote — v senci. Janja.

Izpod planin, 20. avgusta. (O mohorskem koledarju.) Nedavno je izpregovoril nekdo pod črto vašega cenjenega lista premišljeno besedo o koledarju družbe sv. Mohorja. Stvar je vredna premisleka; čudno, da ni še nihče drugi izrazil o tem svojega mnenja. Zato naj rečem jaz skromno besedo o tej zadevi. Res bi bilo v nekem oziru umestno, da bi se opustil imenik v koledarju. To dokazujejo tisočaki, ki se v to svrhu uporabljujejo, kakor smo zadnjič čitali. A uvaževati moramo vedno željo ogromnega števila družbinih udov. Imenik, kakeršen je v zadnjem koledarju, ni brez hasni ljudstvu. Pri vsaki fari je pripisana pošta. Kje naj išče priprost kmet poštnih postaj oddaljenih krajev, kakor baš v koledarju? Mej udi išče često ta in oni imen trgovcev, rokodelcev in drugih obrtnikov, s katerimi bi mogel skleniti kupčijsko zvezo. In priprost oratar, kateremu je obrtnost poleg poljedelstva le stransko opravilo, nima nobenega drugega pripomočka v tem oziru, nego le koledarjev imenik. Res, da ta imenik v to svrhu ni sestavljen in da je zeló nepopoln za taka poizvedovauja, a skromnemu kmetu ali rokodelcu zadostuje. Duhovniki raznih škofij imajo navadno šematizme le iz domače škofije. A vsak poslujoč duhovnik je že skusil, da bi rabil časih jednake knjige drugih škofij. Ta nedostatek se popravi ravno s koledarjevim imenikom, ker je do malega vse slovensko duhovstvo, vsaj službujoče, vpisano v to družbo. Torej je ta imenik nekak skupen „Catalogus Cleri“ vseh slovenskih škofij. In to nekaj velja! Istega pomena je, da-si ne tako popolno, tudi za druge stanove, n. pr. za učitelje, uradnike itd. Pisatelj teh vrstic se je že često s tem imenikom okoristil. Dočim druge družbine knjige poučujejo in likajo narod, naj mu imenik v gmotnem oziru nekoliko pomaga. In še nekaj! Slovensko ljudstvo je toliko konservativno, da težko opusti, česar se je privadilo; in ta imenik ima stalno mesto v knjigi od početka sém. In ako so ljudje tako radovedni, da hočejo zvedeti, kdo je razven njih še vpisan v družbo, kdo neki bi jim to zameril? Skušnja me uči, da se marsikdo celó nekaj zemljepisja nauči, ako časih pazno prebira ta del koledarja. Vsaj imamo tu imenik vseh slovenskih župnij! Znano mi je z mnogih stranij, da nekateri udje prejémi knjige, najprej iščejo po znancih v oddaljenih krajih, ali še živé, in po soudih domače fare. Takim radovednikom (pa vendar jih ne smemo prehudo soditi, ker imajo zato svoje opravičene vzroke), bi se gotovo tožilo po imeniku, in marsikdo bi odletel. Družba pa mora skrbeti, da si ne odtuji udov in prijateljev; jaz pa smelo trdim: Ako se imenik opusti, padlo bude število udov! A tudi tisočake moramo uvaževati, ki se potrosijo vsako leto za ta „prazna imena“. Skromno svetujem: Ostane naj vse v koledarju, kakor je bilo doslej: pratika, imenik, oglasnik, sejmí itd., le vsi pripovedni in poučni spisi naj se preselijo v „Večernice“, ki naj bodo najlepša družbina knjiga, kras vsaki knjižnici. Koledar pa, ki bi imel le suho vsebino, veljavno za jedno leto, naj bi se tiskal na jako slab papir. Imenik se tiska lahko še z drobnejšimi črkami kakor doslej, pratika pa naj ostane stara. Na ta način bi imela družba vsako leto pravo za pravo le pet knjig, šesta knjiga pa, naš koledar, bi bila le nekako „izvestje“, in tako mogočna družba, kakor je Mohorjeva, zasluži, da ima svoje izvestje, kakor Matica, Ciril-Methodova družba itd. Ménim, da bi imela družba s tem nekoliko dobička, in ljudstvo bi

bilo gotovo zadovoljno. Ako pa se bo glasovalo, kar je zadnji dopisnik pod črto svetoval, uverjen sem, da tudi glasovanje ne bo povsem povedalo ljudskega mnenja. Večina priprostih udov bo odgovorila duhovniku-poverjeniku: „Naj bo pa tako, kakor se vam najbolj prav zdi!“ Torej bi bilo tu le glasovanje poverjenikov merodajno, ker si bo malokak priprost ud upal drugače glasovati, kakor želi njegov dušni pastir. Potem pa, ko dobi koledar v roke in ne najde več v njem imenika in svojega „lepega imena, katero se tiskano tako lepo bere“, tožilo se mu bo, in marsikdo se ne bo več vpisal. Dixi! Naj blagovoli še kak gospod poverjenik izraziti o tem svoje mnenje, ker stvar je res vredna pomisleka!

Dnevne novice.

(Vihar.) Včeraj smo ob kratkem poročali o strašnem viharju, ki je v ponedeljek zvečer razsajal po Ljubljani in okolici ter naredil velikansko škodo na poslopih in drevju. Ker so bili kozolci, katere je vihar prevračal, večinoma polni žita, je škoda tem večja. Tudi strela je udarila na mnogih krajih. Dotični delavec Grošel, kateremu je padajoče drevje v Lattermannovem drevoredu zlomilo obe nogi, je nekda iz Žužemberka. Vojaki, ki so šli ob 6. uri na ponočne vaje, morali so iskati zavetja pri kmetih. O viharju na Notranjskem nam obširneje poroča g. dopisnik iz Planine v današnji številki. — Z Dobre se nam poroča: Silen vihar je v ponedeljek večer prihrul doli od Horjula po Brezju, Grabnu, Dobrovi, Švici, Stranski Vasi, Utiku, Šmartinem in Razorah. Odkril je veliko število hiš, posebno pa je divjal po Kozarjih in Vrhovcih in podrl mnogo kozolcev; celó nekatera gospodarska poslopja je vrgel ob tla. Polomil pa je tudi brez števila sadnega in gozdnega drevja. Jabolk je otrešel skoraj polovico. Vsa nevihta je pri nas trajala okoli pet minut in vendar provzročila na stotine škode. — Iz Bohinja se nam poroča: Po hudi vročini in tukaj že znatni suši smo prosili v ponedeljek zjutraj poblehnega in potrebnega dežja, ali — prišla je ploha. Razsajal je popoldne in po noči grozen vihar z deževjem, pogostim gromenjem, bliskanjem in treskanjem ter vmes s točo. Nekateri stogi so podrti, nekateri le deloma porušeni, mnogo drevja leži s korenino zravanega po tleh, strehe so poškodovane, zlasti turšica polomljena, veliko sadja otrešenega itd. Sreča le, da toča ni bila suha in ne preobilna. Polje je sicer lepo kazalo, a sedaj je škoda dokaj velika po Bistrici in po Srednji Vasi. Bog nas varuj vsaj v prihodnje! — Iz Sele nam poroča prijatelj: V ponedeljek okoli 1/8. ure zvečer smo imeli strahovit vihar, ki je provzročil neizmerno škodo. Kako grozen je bil vihar, kaže to, da je zdrava, čvrsta, debela drevesa kar s korenino podiral. Prevrnil je mnogo kozolcev in strehe močno poškodoval. Jednega sedemnajstletnega mladenčca je ubil padajoči kozolec, drugega pa smrtno poškodoval. Tako grozovitega viharja se nihče ne spominja. Sreča je še bila, da je nevihta trajala le kakih pet

minut. — Iz litijske okolice se nam poroča: Grozen vihar je v ponedeljek zvečer napravil pri nas veliko škodo na polju, drevju in poslopih. Raztrgal je mnogo streh, podrl več kozolcev in drevja, otrešel zeleno sadje, povabil proso, polomil koruzo. Pred viharjem nas je trla suša in tudi zdaj je palo premalo dežja.

(Pojasnilo.) Iz Črnomlja se nam piše v pojasnilo zadnjih dopisov: Podjetnik šole v Dragatušu je vpričo dveh gospodov odločno potrdil, da je bil kaznovan z globo 50 gl., ker ni o pravem času dogotovil šole in se zakasnil za osem dnij. Dosledno bi bil moral tudi podjetnik v Črnomlju plačati globo; da se to ni zgodilo, zahvaliti mora gospoda, ki meni, da je posebljen okrajni šolski svet in rojen za deželni odbor.

(Premeščen) je gosp. Niko Lenček, c. kr. notar v Velikih Laščah, kot tak v Škofjo Loko.

(Celjsko okrožno sodišče.) Ker je predsednik okrožnemu sodišču celjskemu, Heinricher, že več časa nevarno bolan, prosil je pri nadsodišču, naj mu določijo namestnika. Odločen je nekda nadsodišča svetovalec pl. Schrey.

(Škoda.) katero je provzročil predvčerajšnji vihar v Ljubljani in bližnji okolici, cenijo veščaki na 30.000 gl. Kakor že omenjeno, poškodovan je najbolj Lattermanov drevored. Drugi dan že pospravljajo polomljeno drevje.

(Umrl) je v ponedeljek dopoldne ob 10. uri znani baron Levin Rauch, bivši ban hrvatski. Na Hrvatskem je njegovo ime v slabem spominu. O priliki rečemo več o njegovem banovanju.

(„Knjiga krojaštva.“) Tukajšnji krojaški mojster g. Matija Kunc je nedavno izdal knjigo „Die Zuschneidekunst“. Sedaj pa je isto knjigo izdal tudi v slovenskem jeziku za samopouk in podlago pri šolskem pouku. Pisatelj opisuje in razlaga na podlagi tabel in izvornih vzorcev način prirojevalne umetnosti po sorazmerni teoriji. Ako pomislimo, da se doslej nihče ni trudil za terminologijo za razne obrti in da posebe za krojaško obrt sploh ni znana nobena slovanska knjiga, prepričamo se, da je imel pisatelj mnogo truda s to strokovno knjigo. Vendar je premagal vse težave in izdal slovensko knjigo z jako srečno terminologijo. Na koncu je pridejan nemško-slovenski slovarček za krojaško obrt, 10 velicnih tabel s 50 izvrstnimi vzorci. Strokovnjaki so to knjigo sploh laškavo ocenili. Dobiva se prav lepo vezana po 4 gl. 20 kr. pri pisatelju g. Matiji Kuncu v Ljubljani.

(Suša.) „Glas Hercegovca“, ki izhaja v Mostaru, piše v sobotni številki: Minolo je že 40 dni, da tukaj ni bilo dežja, vsled česar je velika suša povsod; tudi na planinah, kjer je minolo leto ob tem času bilo mnogo starega snega, je zdaj zemlja razpaljena. Na železniškem kolodvoru je bilo dné 20ega t. m. 60 stopinj C vročine.

(Oba bosanska batalijona) št. 1 in 4 sta v nedeljo zvečer odrinila z Dunaja v Lambach na Gorenjem Avstrijskem, kjer se vdeležujeta vojaških vaj. Po vajah se vrmeta med 4. in 6. septembrom preko Ljubljane in Trsta zopet v Sarajevo in Mostar.

Telegrami.

Makarska, 26. avgusta. K slavnosti odkritja spomenika pesnika Kačiča je priplul parnik „Malta“ iz Metkoviča s 140 in parnik „Dubrovnik“ iz Dubrovnika s 120 slavitelji in mestno godbo. Istotako so priplule ladije s slavitelji iz Spleta. Mnogo jadrnikov nakičenih s krasnimi zastavami je prijadralo z otokov; godbe igrajo po slavnostno okrašenem mestu. Iz vse okolice prihajajo kmetje v obilem številu v narodni noši. Vdeležba slavnosti je velezanimiva. Opoldne je bil sprevod k spomeniku, ki so ga slavnostno odkrili. Namestnik škofov Pavlovič je podelil blagoslov.

Češka Lipa, 27. avgusta. Državni poslanec pripor Posselt je umrl.

Budimpešta, 26. avgusta. Ogenj v Tokaji se še vedno širi vsled viharja. Vsaka pomoč je zastoj. Beda je nepopisna.

Krakov, 26. avgusta. Včeraj je divjala nevihta s silnim nalivom. Škode je mnogo tu in na kmetih. Sadno drevje je pokončano. Pri Velički je tresčilo v več kmečkih hiš.

Rim, 27. avgusta. Vsled ministerskega odloka je zaprla in preiskala policija vže včeraj hiše mnogih Oberdankovih in Basantijevih društev v različnih pokrajinah.

Umrl so:

25. avgusta. Sreško Polanšek, šolar, 12 let, je vtonil v Ljubljani v Prulah in bode sodnijsko pregledan.

V bolnišnici:

25. avgusta. Aleš Oselj, bajtar, 74 let, marasmus senilis.

V vojaški bolnišnici:

24. avgusta. Franc Šusteršič, infanterist, 23 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		razkoma v mm	topioma po Celsiusu		
26	7. u. zjut.	726-2	11 8	m. zap. oblačno.	
	2. u. pop.	730-5	18 8	sl. zap. jasno	0-00
	9. u. zveč.	734-2	14-0	brezv.	
Srednja temperatura 14-9°, za 2-9° pod normalom					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

27. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	—	kr.
Srebrna „ 5 1/2 „ 100 „ 16% „	89	„	55	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106	„	95	„
Papirna renta, davka prosta	101	„	10	„
Akcije avstr.-ogerske banke	952	„	—	„
Kreditne akcije	308	„	—	„
London	112	„	70	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	8	„	98 1/2	„
Cesarski cekini	5	„	37	„
Nemške marke	55	„	22 1/2	„

Ključarskega ali sedlarskega obrta

učil bi se rad 14 let star, zdrav in krepak deček. — Ponudbe pošljejo naj se Valentinu Zoru v Kamnik št. 19. (3-1)

Prodá se tako

Hiša šte. 18

V Šent-Vidu nad Ljubljano

stoječa na prav lepem prostoru ob državni cesti, za vsak obrt pripravna, z velikim vrtom in travnikom. K tej hiši spadajo še: ena njiva, dve senožeti in več gozdnih parcel. — Cena in podrobnosti poizvedo se pri lastniku M. Novaku v Kamniku. (3-2)

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo

salonski krilasti klavir, pianine (52-27)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gl., 400 gl., 450 gl., 500 gl., 550 gl., 600 gl., 650 gl., pianine za 350 gl. do 600 gl.

Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gl. Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Vlak z znižano ceno v

Trbiž in na sv. Višarje

odide iz LJUBLJANE (južni kolodvor)

v soboto dné 6. septembra 1890.

Vožnje cene znižane so tako, kot prej še nikoli.

Cena za vožnjo tje in nazaj in za odpravo v III. razredu iz:

Ljubljane juž. kol. 9 uri 15 m. dop. gl. 1-45	Sv. Jošta	10 uri 18 m. dop. gl. 1.—
Ljubljane drž. kol. 9 „ 20 „ „ 1-45	Podnarta	10 „ 33 „ „ —.85
Vižmarjev 9 „ 30 „ „ 1-20	Otoč	10 „ 39 „ „ —.85
Medvod 9 „ 42 „ „ 1-20	Radovljice	10 „ 53 „ „ —.85
Škofjeloče 9 „ 56 „ „ 1-20	Lesce	11 „ 3 „ „ —.85
Kranja 10 „ 13 „ „ 1.—	Dohod v Trbiž ob 12. uri 35 min. po p.	

Za vdeležnike na sv. Višarje je pri dohodu v Trbiž takoj odkorakanje na goro, kjer bode slovesni sprejem, potem litanije. Zvečer in istotako v nedeljo zjutraj cerkvena opravila, ob 9. uri dopoldne slovesna velika sv. maša s pridigo, ob 1. uri popoldne pête litanije, na to slovesni sprevod s petjem in nagovorom ob odhodu.

Povratek iz Trbiža v nedeljo 7. septembra je ob 5. uri 30 minut, dohod v Ljubljano isti dan ob 9. uri 12 minut zvečer.

Vožnje karte preskrbe naj si spošt. vdeleženci pravočasno, dobijo še skrajni čas v Ljubljani do petka 5. septembra 7. ure zvečer, zunaj Ljubljane pa do četrta 4. septembra zvečer po zgoraj označenih cenah v pisarni za potovanje g. Josipa Pavlina v Ljubljani, Marijin trg šte. 1, kjer se tudi na vsa vprašanja odgovarja in dajo potrebna pojasnila.

Da se morejo potrebne priprave pravočasno in točno vršiti, naj si udeleženci vožnje karte prej ko prej preskrbe. — Na dan odhoda dohajajočim se vsprejem nikakor ne more zagotoviti.

Prihodnji in zadnji enaki letošnji vlak priredil se bo dné 4. oktobra t. l.

Ker je vožnja cena nenavadno nizka, kakor prej še nikdar ni bila, vabi v prav mnogobrojno udeležbo in se iste nadeja

(3-1)

Odbor za potovanje.

Vožnji listki dobivajo se za Ljubljano tudi v tražkah: pri g. Fani v Špitaljskih ulicah, g. Podrekarji na sv. Jakoba trgu in pri g. Strnadu na dolenski mitnici.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.